

KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHAAKBOND

Aan Bondsraad
Van Werkgroep taakverdeling KNSB – regionale bonden
Betreft Bestuurlijk vernieuwing Koninklijke Nederlandse Schaakbond
Status Ter besluitvorming
Cc AB, BB
Dd 3 mei 2023/17 mei 2023
Nr 23-20197a

Bestuurlijke vernieuwing Koninklijke Nederlandse Schaakbond

In 2020 is de KNSB met een traject van bestuurlijke vernieuwing begonnen. De Bondsraadcommissie taakverdeling KNSB – regionale schaakbonden heeft hiertoe in oktober 2020 een eindrapportage opgeleverd.

In deze eindrapportage is navolgende hoofd-aanbeveling aan de bondsraad opgenomen.

Stem ermee in dat de commissie haar werk voortzet en in overleg treedt met prof. dr. Marjan Olfers met betrekking tot de vraag of en zo ja welke verbeteringen wenselijk zijn met betrekking tot de huidige structuur en hoe dit in fasen uitgewerkt zou kunnen worden. De commissie is dan opdrachtgever en rapporteert aan de Bondsraad van juni 2021 de uitkomst.

Hierna is de Bondsraadcommissie taakverdeling (een voortzetting van de eerder genoemde commissie) aan de slag gegaan om in meerdere bijeenkomsten verschillende scenario's uit te werken. In de diverse Bondenoverleggen en Bondsraden, alsmede in het Meerjarenbeleidsplan 2022-2025 is hier vervolgens aandacht aan besteed.

Op de Bondsraad van 10 december 2022 is wederom met u gesproken over de bestuurlijke vernieuwing. Het leidde tot de volgende vervolgopdracht:

- Werk de transitie van Bondsraad naar Ledenraad plus selectiecommissie uit
- Onderzoek de fusie van een regionale bond met de KNSB

Wat was de aanleiding?

Twee aspecten liggen aan deze bestuurlijke vernieuwing ten grondslag. De eerste betreft de samenstelling van de bondsraad. De tweede betreft de regionale schaakbonden. Beide aspecten staan niet op zichzelf en staan in nauwe relatie tot elkaar.

De Bondsraad:

- De bondsraad is samengesteld uit afgevaardigden vanuit de dertien regio's, vijf bijzondere bonden en individuele leden. De bondsraad is daardoor geen goede afspiegeling (meer) van de schaakgemeenschap in Nederland. De commissie taakverdeling van de KNSB constateerde dat er onvoldoende inbreng was vanuit bijvoorbeeld het topschaak, jeugd- en schoolschaak en online schaken.
- Door het principe van afvaardiging kan het voorkomen dat 'eigen' belangen een grotere rol spelen dan het algemene belang. Het onderzoeksrapport van december 2020 noemt als voorbeeld schoolschaak versus verenigingschaak.
- Door het principe van afvaardiging kan het voorkomen dat bepaalde expertises onvoldoende vertegenwoordigd zijn in de bondsraad. Denk bijvoorbeeld aan juridische kennis, didactiek of kennis van ict.

- Door het principe van afvaardiging kan het voorkomen dat de samenstelling van de bondsraad eenzijdig is, waardoor onvoldoende sprake is van diversiteit. Het streven naar meer diversiteit en inclusiviteit sluit ook aan bij het Meerjarenbeleidsplan 2022-2025.
- NOC*NSF wenst dat sprake is van eenheid van beleid. Dit betekent dat een sportbond geen autonome geledingen heeft. De KNSB heeft met de regionale bonden, die rechtspersoonlijkheid bezitten, nog altijd autonome geledingen.
- Hoe wenselijk is het tweejaarlijkse informele bondenoverleg en de periodiciteit van een tweejaarlijkse formele Bondsraad?

De regionale schaakbonden:

- Het aantal leden is de laatste dertig jaar flink afgenomen. Daardoor is de omvang van de regio's (denk aan de competitie) ook afgenomen.
- De rol van de regio's is afgenomen door taken te centraliseren (denk aan de ledenadministratie, contributie, plaatsing voor een deel van de jeugd-PK's)
- De regio's passen op de winkel en hebben steeds vaker problemen om het bestuur op volle sterkte te krijgen. Een aantal regio's hebben de wens geuit om te fuseren met de KNSB, zodat de bestuurlijke taken en verantwoordelijkheden minder worden. De regio's willen doen waar ze goed in zijn: sturing geven en organiseren van de regionale competities en regionale toernooien.

Bondsraadcommissie taakverdeling

De Werkgroep heeft navolgende uitgangspunten gehanteerd:

- Overgaan van bondsraad naar ledenraad;
- Stel een selectiecommissie in;
- Start een onderzoek met betrekking tot een juridische fusie van een regionale bond met de KNSB.

De Werkgroep bestaat uit:

- Erik Mijnheer
- Peter de Weerd
- Jacob de Boer
- Henk Renders

Daarnaast zijn prof. dr. mr. Marjan Olfers en mr. Wouter Boshuis aangesloten voor de inhoudelijke expertise.

Over dit document

Alle voorbereidende stappen van deze rapportage zijn besproken met de gehele bondsraad en met het bondsbestuur. Tijdens bezoeken aan de regio's en verenigingen is de inhoud ook steeds met de achterban besproken. Een aantal bezoeken zullen de komende periode nog plaatsvinden. Alles wat hierin staat is de gezamenlijke visie van de Werkgroep waar de gehele Werkgroep achter staat.

Werkwijze

Voor de voorbereidende stappen verwijzen wij u onder andere naar de presentatie tijdens het bondenoverleg van 9 november 2022. Die presentatie is tezamen met een zevental andere documenten die de lange weg naar de ledenraad schetsen nagestuurd. Daarnaast heeft Erik

Mijnheer op diverse ledenvergadering van diverse regionale schaakbonden een toelichting gegeven op de plannen.

Verzoek aan de Bondsraad

Het plan is om tijdens de bondsraadvergadering van 24 juni 2023 een besluit te nemen over de, hieronder in het kader weergegeven keuzes, ten aanzien van de ledenraad, selectiecommissie en de pilot juridische fusie regionale bond met KNSB.

Concreet verzoekt de Werkgroep aan de Bondsraad om deze rapportage aan te nemen en te besluiten dat de bestuurlijke vernieuwing conform de voorgestelde keuzes in deze rapportage worden uitgevoerd.

De volgende stappen zijn dan het formuleren van de nieuwe statuten en huishoudelijk reglement enerzijds en een overgangsregeling ter besluitvorming in een volgende vergadering anderzijds.

Ledenraad	De Ledenraad zorgt voor concrete en strategische kaders, waarbinnen het bestuur beleid voert en controleert op resultaten en voortgang conform deze kaders
Keuzes	Argumentatie
De Ledenraad bestaat uit 26 leden	Er is behoefte om de toezichhoudende rol namens de leden gericht effectief en professioneel in te vullen, gebaseerd op de inhoudelijke doelstellingen. Een kleine Ledenraad, maar niet zo klein als dat in een huiskamer past, kan slagvaardig zijn en zo een sterke rol vervullen bij het vormen van strategische kaders en hierop controleren. ¹
Ledenraadsbasisprofiel	Alle Ledenraadsleden voldoen aan een vastgesteld basisprofiel. Het basisprofiel wordt door het bestuur opgesteld en door de Ledenraad vastgesteld. Periodiek wordt het basisprofiel geactualiseerd.
Ledenraadsprofiel	De Selectiecommissie stelt op basis van de samenstelling van de Ledenraad per vacature een vacatureprofiel op.
Samenstelling van de ledenraad	De Ledenraad is zo samengesteld dat de Ledenraad voldoende representatief is. Daarbij wordt rekening gehouden met: <ul style="list-style-type: none"> a. regionale spreiding; b. bijzondere vormen van schaken: <ul style="list-style-type: none"> - bijzondere schaakbonden;

¹ Vele sportbonden in Nederland kennen een Ledenraad. Bij enkele sportbonden (w.o. Dammen en Schaken) wordt nog gewerkt met een Bondsraad. Enkele andere sportbonden (w.o. Bridge) kennen een ALV, waar alle verenigingen uit Nederland voor uitgenodigd worden. De Bridgebond denkt na over een Ledenraad.

Met Olfers en Boshuis is een structuur met een Ledenraad uitgewerkt.

	<ul style="list-style-type: none"> - individuele leden; - online schakers; c. topschaak; d. jeugd- en schoolschaak; e. kwaliteitseisen; f. competenties; g. expertise (ICT, didactiek, juridisch, ...); h. diversiteit (man, vrouw verhouding).
13 leden uit de regio's	<p>Elke Regionale Schaakbond draagt één lid voor t.b.v. de Ledenraad. Dat zal in de regel geschieden door een voordracht op de regionale ALV.²</p> <p>Elke voordracht wordt getoetst aan het opgestelde vacatureprofiel en aan de samenstelling van de Ledenraad.</p> <p>Mocht een regio niet in staat zijn een lid voor te dragen, dan kan de Selectiecommissie kandidaten aanzoeken uit die betreffende regio.</p>
13 leden andere leden	<p>13 van de 26 leden worden voorgedragen door de Selectiecommissie.</p> <p>Elke voordracht wordt getoetst aan het opgestelde vacatureprofiel en aan de samenstelling van de Ledenraad.</p>
Benoeming van de ledenraadsleden	De Ledenraad benoemt de Ledenraadsleden.
Wanneer een regio fuseert met de KNSB?	<p>In dat geval zoekt de Selectiecommissie op basis van het vacatureprofiel naar een geschikte kandidaat uit de regio.</p> <p>In dat geval wordt aan alle verenigingen van de betreffende regio de kandidaat voorgelegd of zij instemmen met deze kandidatuur.</p>
Er is sprake van one man one vote	Ledenraadsleden behartigen de belangen van het volledige Nederlandse schaken.
Ledenraadsleden zitten zonder last of ruggespraak in de ledenraad	Ledenraadsleden behartigen de belangen van het volledige Nederlandse schaken.
<ul style="list-style-type: none"> • De ledenraad wordt voorgezeten door de voorzitter van het bestuur • De voorzitter heeft geen stemrecht 	<p>Op grond van artikel 2:38 lid 2 BW treedt de voorzitter van het bestuur als zodanig ook op bij de algemene vergadering. In dit verband dus de ledenraad.</p> <p>De ledenraad concentreert zich op het opstellen van strategische kaders en de controle van het bestuur op de uitvoering binnen deze kaders. Per jaar vergadert de</p>

² Bij de korfbalsport, die geen regionale ALV's meer kent, stemmen de betreffende verenigingen over één van de kandidaten uit hun regio. De korfbalsport kent uitsluitend regionale kandidaten en niet zoals in dit voorstel is uitgewerkt ook overige leden. De korfbalsport adviseert de schaaksport juist wel overige leden te benoemen en niet uitsluitend regionale kandidaten.

	<p>ledenraad ten minste 2 keer, maar idealiter 3 of 4 keer.</p> <p>Het Bondenoverleg komt te vervallen.</p> <p>Het Jeugdleidersoverleg blijft intact.</p> <p>De voorzitter van het bestuur ziet er op toe dat de ledenraad voldoende op de hoogte is van wat er speelt binnen de KNSB, zodat de ledenraad goed kan functioneren.</p>
De maximale zittingstermijn van ledenraadsleden is 3 maal 3 jaar. Maximaal 9 jaar.	<p>Het doel is om op tijd nieuwe impulsen te kunnen geven door andere leden in de ledenraad zitting te laten nemen. Op deze wijze wordt aangesloten bij de maximale zittingstermijn op grond van de code goed sportbestuur.</p> <p>Voor leden in de bondsraad die in de ledenraad komen geldt dat de jaren in de bondsraad meetellen.</p>
Herbenoemingen	<p>Aan de regio wordt gevraagd de herbenoeming van een regionale Ledenraadslid te ondersteunen. Indien dat niet het geval is: zie: Ledenraadsprofiel.</p> <p>De 13 andere leden wordt gevraagd aan het eind van zijn/haar termijn of hij/zij zich opnieuw beschikbaar stelt.</p>
On-boarding programma	<p>Voor nieuwe ledenraadsleden wordt een onboarding-programma ontwikkeld. Op deze wijze worden nieuwe ledenraadsleden voorbereid op de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden die bij het lidmaatschap van de ledenraad behoren.</p>
Vergoedingen	<p>Voor alle leden van de ledenraad geldt dat zij reis- en eventuele andere kosten bij de KNSB kunnen declareren.</p>

Selectiecommissie	
Keuzes	Argumentatie
Bij de werving en selectie van ledenraadsleden wordt gewerkt met een selectiecommissie.	De selectiecommissie voor leden van de ledenraad heeft een adviserende taak en draagt ervoor zorg dat de voordracht(en) bijdragen aan een evenwichtige samenstelling van de ledenraad.

De selectiecommissie wordt uit de leden van de ledenraad gekozen. De leden van de selectiecommissie worden voor de duur van maximaal drie jaren gekozen.	<p>Bij enkele sportbonden maakt de voorzitter deel uit van de selectiecommissie en heeft de directeur van de sportbond recht van advies. Vanwege een zuivere scheiding tussen de uitvoerende en controlerende macht stelt de commissie voor uitsluitend leden uit de ledenraad te benoemen in de selectiecommissie.</p> <p>Omwille van een gezonde doorstroming binnen de selectiecommissie wordt de zittingsduur maximaal drie jaren, zonder verlenging.³</p>
Er kan worden gewerkt met een vooraf door het bestuur opgestelde profielschets Selectiecommissie	Bij het opstellen van de profielschets wordt rekening gehouden met de huidige en/of gewenste samenstelling van de ledenraad, passend bij de doelstellingen van de KNSB en de gewenste deskundigheid van de ledenraadsleden.
De selectiecommissie bestaat uit twee leden uit de ledenraad. De selectiecommissie kan zich laten ondersteunen door een onafhankelijke derde.	Een eventuele benoeming van een onafhankelijke derde geschiedt voor de duur totdat in de vacature wordt voorzien.

Onderzoek juridische fusie regionale bond met KNSB	Dat regionale bonden willen fuseren met de KNSB komt naar voren uit de gesprekken die met bestuurders van regionale bonden zijn gevoerd waarvan de uitkomsten zijn opgetekend in de eerdere 'Notitie met opbrengsten.'
Keuzes	Argumentatie
Een aantal regionale bonden binnen de KNSB zou graag op (korte) termijn fuseren met de KNSB.	Regionale bonden hebben onder meer moeite met het op volle sterkte krijgen van het bestuur, met als gevolg dat de taken en verantwoordelijkheden die bij het besturen van een vereniging horen onder druk kunnen komen te staan.
Besturen dienen te worden ontzorgd.	Vrijwillige besturen moeten zich kunnen richten op datgene waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden: het organiseren van wedstrijden/competities.
Gelden die de regionale bond toebehoren kunnen bij een fusie worden geormerkt	Deze gelden kunnen enkel worden besteed aan de leden van de betreffende regionale bond.

³ De selectiecommissie bestaat in de regel uit een aantal leden van de ledenraad plus de voorzitter van de betreffende sportbond. De directeur heeft recht van advies. Zie daarvoor o.a. de tennissport.

